

Commissie Integraal Waterbeheer

Postbus 20906
2500 EX Den Haag

T 070 3518544
F 070 3519078

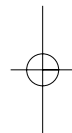
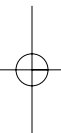
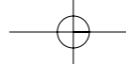
I www.ciw.nl

Werkgroep 5

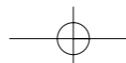
Monitoring en evaluatie

Commissie Integraal Waterbeheer

Informatiedesk standaarden Water

CIW-rapporten kunnen worden besteld bij drukkerij Cabri BV, fax (0320) 28 53 11 of e-mail: ciw@cabri.nl, of worden gedownload vanaf de CIW-website (www.ciw.nl).

**Commissie
Integraal
Waterbeheer**

Informatiedesk standaarden Water

Beheerorganisatie op maat

van visie naar voorstel

juni 2002

Inhoud

Ten geleide	5
Openingswoord CIW Watercongres 2006	7
Samenvatting	9
Summary	11
1 Inleiding	13
2 Waterbeleid en informatievoorziening horen bij elkaar	15
Ontwikkelingen	15
Conclusie	16
3 De informatievoorziening van de sector Water	17
Er is veel bereikt	17
Veel informatiesystemen	17
Drie gegevensstandaarden en versnipperd beheer	17
Waterrapportages komen moeizaam tot stand	18
Vertalen van nieuwe beleidsvragen valt niet mee	18
Gegevensstandaarden en andere informatieproducten onvoldoende bekend	18
Onvoldoende structurele ondersteuning	18
Conclusie: de tijd van pionieren en eilandautomatisering is voorbij	18
4 Voorstel: Oprichting Informatiedesk standaarden Water (IDsW)	19
Het voorstel in kort bestek	19
Overwegingen van de oprichters	19
Uitgangspunten en achterliggende filosofie	19
Kerntaak van IDsW	20
Doelen van de oprichters	20
Missie van de Informatiedesk standaarden Water	20
5 Aansturing van IDsW en relatie met CIW	21
De vorm	21
Taken van de Informatiedesk standaarden Water	21
Stuurgroep IDsW	21
Werkwijze van IDsW en Stuurgroep	22
De participanten	22
Relatie met CIW	22

6	Facilitering door RIZA	23
	Overwegingen	23
	Infrastructuur	23
	Synergie en kennisuitwisseling	23
	Personeel	23
	Risicoafdekking	24
	Tarief	24
	Contract, evaluatie en bijsturing	24
7	Taken IDsW	25
	Gegevensstandaard Water	25
	Wegwijsfunctie	25
	Communicatie	25
	Informatiesystemen	25
	Algemene taken	26
8	Functies en formatie	27
	Structurele formatie van IDsW	27
	Projectmatige taken	27
	Inzet van de participanten IDsW	28
	Conclusie	28
9	Financiën	29
	Kosten IDsW bij aanvang in 2003	29
	Kerntaak IDsW	29
	Beheer van gezamenlijke (standaard) informatiesystemen	30
	Inkomsten IDsW bij aanvang in 2003	30
	Tussenbalans	30
	Hoe met dit tekort om te gaan?	30
	Personele inzet participanten aan gezamenlijk beheer	31
	Overwegingen	31
	Conclusie	31
10	Ten slotte	33

Bijlagen

Bijlage 1	Leden projectgroep Fase 2	37
Bijlage 2	Overzicht informatiesystemen in de sector Water	38
Bijlage 3	Overzicht gegevensstandaarden in de sector Water	41
Bijlage 4	Overzicht onderwerpen in contract (samenwerkings- overeenkomst) tussen deelnemende partijen in IDsW en RIZA	43
Bijlage 5	Ontwerpbegroting IDsW in 2003	45
Bijlage 6	Huidige bijdragen aan beheer	46
Bijlage 7	iWSR als pilot	48

Ten geleide

In de sector Water wisselen waterpartners steeds intensiever gegevens en informatie uit voor regionale en landelijke rapportages over integraal waterbeheer. Op eenduidige wijze omgaan met gegevens is een belangrijke voorwaarde voor gezamenlijke rapportages. Daarvoor zijn afspraken nodig tussen waterpartners onderling en met andere actoren. Europese ontwikkelingen versterken de behoefte aan afspraken over standaarden.

In de afgelopen periode is al veel bereikt op het gebied van de water-informatievoorziening. Toch kan de gezamenlijke informatievoorziening op een aantal punten worden verbeterd. In dit rapport wordt voorgesteld een gezamenlijke beheerorganisatie in te richten voor gegevensstandaarden in de sector Water: de Informatiedesk standaarden Water, afgekort IDsW. Het voorstel voorziet in een sterke verbetering van de informatievoorziening Water en in condities om pro-actief te reageren op nieuwe ontwikkelingen.

Met de oprichting van de Informatiedesk standaarden Water wordt een logische stap gezet in een samenwerkingsproces dat al een aantal jaren gaande is.

Er is met veel inzet aan deze voorstellen gewerkt; niet alleen door de leden van de projectgroep, maar ook door de leden van de subwerkgroep Informatievoorziening van CIW Werkgroep 5.

Ik wil al degenen die op enigerlei wijze aan deze rapportage hebben bijgedragen heel hartelijk bedanken voor hun inzet. Wanneer met eenzelfde inzet aan de oprichting van IDsW wordt gewerkt, moet het mogelijk zijn dat de gezamenlijke Informatiedesk standaarden Water per 1 januari 2003 van start gaat!

Z.K.H. de Prins van Oranje
Voorzitter van de Commissie Integraal Waterbeheer

Openingswoord CIW Watercongres 2006

Het is mei 2006. Het CIW Watercongres heeft dit jaar als thema 'Kader-richtlijn Water Fase III'. De vergaderzaal stroomt vol met vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen. Opvallend is de deelname van collega's uit België, Duitsland, Zwitserland en de Europese Unie.

De dagvoorzitter meldt in zijn openingswoord het belang van dit Watercongres. Na de landelijke voortgangsrapportages staan wij nu voor de uitdaging om een Europese voortgangsrapportage op te stellen voor het Europees Parlement. De rol van Nederland hierbij vat hij in drie zinnen samen:

- Nederland Waterland
- Nederland Gidsland
- Nederland GIS-land

Nederland Waterland

Water speelt van oudsher een belangrijke rol in Nederland. De waterpartners begonnen al in een vroeg stadium met samenwerking bij informatievoorziening; het initiatief daarvoor werd - wellicht typerend voor het Nederlandse poldermodel - van onderaf opgepakt. Bestuurders zagen echter snel het strategisch belang van standaardisatie en creëerden de voorwaarden voor structurele samenwerking.

Nederland Gidsland

De oprichting van de Informatiedesk standaarden Water (IDsW), de gezamenlijke beheerorganisatie voor informatievoorziening voor integraal waterbeheer, markeert een doorbraak. De wapenfeiten zijn:

- IDsW heeft een oog- en oorfunctie en werkt als flexibele netwerkorganisatie. Alle waterpartners nemen actief deel aan bestuur en activiteiten; daardoor blijven lijnen kort en wordt slagvaardig gereageerd op nieuwe ontwikkelingen in het waterbeleid.
- IDsW biedt één loket voor vragen en ondersteuning bij inrichting van de informatievoorziening. Kwaliteitsbewaking en klanttevredenheid staan hoog in het vaandel.
- Nieuwe informatieontwikkelingen worden adequaat opgepakt. Het afsluiten van gezamenlijke contracten met externe partijen leidt tot kwalitatief betere en efficiëntere informatiesystemen.
- Het Waterkeurmerk waarborgt dat gegevensstromen en informatiesystemen voldoen aan gezamenlijke standaarden; dit vereenvoudigt beheer en onderhoud. Sneller dan verwacht leidde het proces van vrijwillige standaardisatie (Waterkeurmerk) naar internationaal erkende normering (NEN- en CEN-normering).

Nederland GIS-land

De oprichters van IDsw voorzagen het belang van Geografische Informatie Systemen (GIS) in de sector Water. Dankzij de combinatie van GIS met Internet kunnen waterpartners grote hoeveelheden watergegevens (zowel van de eigen organisatie als van derden) in samenhang presenteren, gebruiken en uitwisselen. Wie had vier jaar geleden kunnen denken dat de sector Water voorop zou lopen met de inrichting van basisregistraties waardoor vrijwel elk terrein van integraal waterbeheer is ontsloten?

Conclusie: IDsw, goed idee!

Nu wij er in Nederland in zijn geslaagd om waterinformatie via Internet en GIS toegankelijk te maken voor iedere belanghebbende, blijkt deze problematiek ook in Europees verband te spelen. De Nederlandse ervaringen, keuzes, valkuilen en voordelen zijn voor andere Europese landen uiterst relevant. Zonder standaardisatie en zonder een gezamenlijke beheerorganisatie waren wij nooit zover gekomen. Met de oprichting van IDsw, nu vier jaar geleden, getuigden de waterpartners van een vooruitziende blik. Aldus de dagvoorzitter.

Samenvatting

Waterbeleid en informatiebeleid horen bij elkaar. Ontwikkelingen in waterbeleid hebben consequenties voor informatievoorziening. Ontwikkelingen in informatietechnologie bieden kansen voor integraal waterbeleid. Rijksoverheidsbeleid en Europese regelgeving stellen eisen aan digitale toegankelijkheid van waterinformatie. Waterhuishouding en informatiehuishouding moeten op elkaar zijn afgestemd.

In dit rapport worden knelpunten in de informatievoorziening gesignaleerd. Integrale waterrapportages komen moeizaam tot stand. En hoewel er veel is bereikt worden nieuwe ontwikkelingen onvoldoende opgepakt. Gegevens zijn niet eenduidig: dit leidt tot gebrekkige uitwisseling, extra vertaalslagen, extra kosten. Efficiency en kwaliteit kunnen worden verbeterd. Belangrijke knelpunten zijn beheer van gegevensstandaarden en implementatie van gegevensstandaarden in gezamenlijke informatiesystemen.

Het accent moet nu liggen op stroomlijning van de informatievoorziening en integratie van gegevensstandaarden, basisbestanden en informatiesystemen. Knelpunten in beheer moeten worden opgelost, zodat informatieproducten die gezamenlijk zijn ontwikkeld en gefinancierd effectiever worden ingezet in het waterbeleid.

Voorgesteld wordt, dat vier partijen een beheerorganisatie oprichten voor de gezamenlijke informatievoorziening: de Informatiedesk standaarden Water (IDSW). Er is voorzien in formele en informele afstemingsmomenten tussen IDSW en CIW; daarmee worden ook op strategisch niveau waterbeleid en informatievoorziening met elkaar verbonden. Als participanten zijn in beeld: Rijkswaterstaat, Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg en Milieu- en Natuurplanningsbureau. De mogelijkheid dat andere partijen deelnemen staat nadrukkelijk open.

IDSW wordt bestuurd door een stuurgroep waarin de participanten zijn vertegenwoordigd. Het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) faciliteert IDSW. Gestart wordt met een contractperiode van vier jaar. Drie jaar na oprichting van IDSW vindt evaluatie plaats.

De structurele formatie van IDSW kan beperkt blijven dankzij facilitering door RIZA, maximale benutting van mogelijkheden voor externe inhuur en door personele inzet van participerende organisaties. Op basis van de gepresenteerde begroting kan tegen geringe meerkosten een gezamenlijke beheerorganisatie worden ingericht die de werkzaamheden van de beheerorganisaties van CIW, Adventus en Omega overneemt, knelpunten oplost en de professionalisering van de informatievoorziening van de sector Water gestalte geeft.

De ambitie is, dat IDSW per 1 januari 2003 van start gaat en zich ontwikkelt tot een professionele organisatie voor informatievoorziening in de sector Water.

Summary

Policies on water and on information provision go hand in hand. Developments in water management policy can have consequences for information provision, new developments in information technology create opportunities for integrated water management policies, and central government policies and EU regulations create a demand for digital access to water management information. Water management and information management need to be closely attuned.

This report identifies impediments to information provision. It is proving difficult to achieve integrated water reporting. Much has been achieved but too little is being done to address new developments. Lack of uniform data is producing gaps in information transfer, necessitating extra processing of figures and increasing costs. Efficiency and quality can both be improved. Major problems are the management of data standards and their implementation in shared information systems.

The emphasis must now be placed on streamlining information provision and integrating data standards, master files and information systems. Management problems must be resolved so that information products which have been communally developed and funded can be deployed in a more effective way in the water policy field.

The report suggests that four parties in the Netherlands should set up a communal organisation - to be called the Information Desk on Standards for Water (IDSW) - to manage their information provision. Regular formal and informal coordination can then be arranged between IDSW and CIW to ensure that water policy and information provision are linked at a strategic level. The proposed participants are the Directorate-General for Public Works and Water Management (Rijks-waterstaat), the Association of Water Boards, the Association of Provincial Authorities and the Environmental and Nature Planning Agency (RIVM). However, the report emphasises that participation could also be open to other parties.

IDSW would be managed by a steering group composed of representatives of the participating bodies and facilitated by the Institute for Inland Water Management and Wastewater Treatment (RIZA). It would have an initial four-year contract and an evaluation would be conducted after three years.

IDSW's structural staffing complement could be kept low by the use of RIZA facilities, maximum outsourcing and the use of manpower from the organisations participating. The estimates presented suggest that this sort of communal management organisation can be set up at relatively little extra cost to take over the work of the separate management organisations currently run by CIW, Adventus and Omega, to solve problems and to ensure a professional approach to information provision in the water sector.

The intention is that IDSW should start work on 1 January 2003 and develop into a professional organisation for information provision in the water sector.

1 Inleiding

Met het Convenant Informatievoorziening voor de sector Water (1997) hebben Rijkswaterstaat, Unie van Waterschappen en Interprovinciaal Overleg een belangrijke stap gezet op weg naar gezamenlijke informatievoorziening.

In 2000 werd een volgende stap gezet. Fase 1 leidde tot het rapport 'Verzanden of versnellen? Visievoorstel voor gezamenlijk beheer van standaarden en gereedschappen voor de informatie-infrastructuur van de sector Water'. Dit rapport werd op 7 december 2000 besproken door CIW plenair.

CIW plenair verzocht CIW Werkgroep 5 Monitoring en Evaluatie (voorheen Werkgroep 7: Informatievoorziening en Rapportage), deze visie in fase 2 verder uit te werken en voorstellen te doen voor:

- een goed ingerichte organisatie voor beheer, gebruik en verdere ontwikkeling van de gezamenlijke informatie-infrastructuur;
- de invulling en facilitering van de (regie)rol van CIW daarbij op strategisch niveau.

De projectgroep Fase 2 heeft deze opdracht uitgewerkt en de resultaten van zeven intensieve en inspirerende bijeenkomsten in de periode maart - december 2001 neergelegd in een eerste versie van dit rapport (versie 1, 29 januari 2002). In bijlage 1 staat de samenstelling van projectgroep Fase 2.

Kern van het voorstel is, dat Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat, Interprovinciaal Overleg en Milieu- en Natuurplanbureau een gezamenlijke beheerorganisatie inrichten voor het beheer van gegevensstandaarden in de sector Water: de Informatiedesk standaarden Water (IDsW). Taken, benodigde formatie, financiën aansturing en de afstemming van IDsW met CIW Werkgroep 5 zijn op hoofdlijnen uitgewerkt. IDsW wordt gefaciliteerd door het RIZA. Voor de oprichting van IDsW sluiten de participanten een contract dat in een afzonderlijk bestuurlijk overleg wordt ondertekend.

Het rapport is op 29 januari 2002 besproken en vastgesteld door CIW Werkgroep 5. In de maanden februari en maart hebben de beoogde participanten intensief overleg gepleegd met hun achterban. Naar aanleiding van deze consultatieronde is het rapport (versie 2, 26 maart 2002) op een aantal punten verduidelijkt en aangescherpt.

Voor oprichting van IDsW bestaat een groot draagvlak en er is overeenstemming tussen de beoogde participanten over de financiering van IDsW.

2 Waterbeleid en informatievoorziening horen bij elkaar

Nederlandse waterpartners werken van oudsher intensief samen om Nederland te voorzien van droge voeten en voldoende schoon water op de juiste plaats. De rijksnota Waterhuishouding beschrijft het nationale waterbeleid. Provincies en waterschappen voeren dit beleid uit voor regionale wateren terwijl Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor rijkswateren. In de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) vinden waterpartners elkaar op het strategische niveau van integraal waterbeleid. Via regionale en landelijke rapportages rapporteren waterbeheerders over consequenties van beleid, zodat bijstelling mogelijk is. In deze beleids-cyclus vindt intensieve informatieoverdracht plaats tussen waterpartners.

Het spectrum aan waterthema's in beleidsrapportages is breed: zoet en zout water; waterkwaliteit en waterkwantiteit; verdroging, vernatting en verzilting; grondwater, drinkwater en oppervlaktewater; water in de open ruimte en water in de stad; riolering, waterzuivering en overstort; waterketens, watersystemen, water en natuur, water en ruimtelijke ordening, waterberging, water en ecologie, water en.....

Voor uitvoering van hun watertaken maken waterbeheerders intensief gebruik van elkaars gegevens. Bovendien gebruikt men gegevens en informatie uit andere sectoren: digitale geografische bestanden, kadastrale informatie, adresregistraties, monitorgegevens, etcetera.

Omgekeerd leveren waterbeheerders informatie aan andere beleidsvelden (milieu, natuur, ruimtelijke ordening, verkeer) en aan burgers en belangengroepen. Die informatie moet betrouwbaar en eenduidig zijn en antwoord geven op gestelde vragen: waterinformatie op maat.

Ontwikkelingen

Nieuwe ontwikkelingen in het waterbeleid hebben consequenties voor inhoud en vorm van bestaande waterrapportages: zo overstijgt een rapportage per stroomgebied regionale en zelfs nationale grenzen. Europese en nationale wetgevers stellen eisen aan waterinformatie, waterrapportages en aan digitale toegankelijkheid van gegevens voor burgers.

In 2002 moet 25% van de transacties tussen burgers en overheid elektronisch plaatsvinden (Actieprogramma Elektronische Overheid 1999 - 2002). De Europese Richtlijn inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie heeft onder meer tot doel te waarborgen dat milieu-informatie systematisch beschikbaar wordt gesteld en aan het publiek wordt meegedeeld, met name door middel van beschikbare computer telecommunicatietechnologie en/of elektronische technologie¹ (COM (2000) 402 definitief, 2000/0169 COD).

Ondertussen vindt in de geautomatiseerde informatievoorziening een technologische revolutie plaats. De ontwikkelingen gaan razendsnel en de digitale overheid komt steeds dichterbij. De mogelijkheden van Internet en Geografische Informatie Systemen (GIS) zijn voor de sector Water uiterst relevant. Via Internet worden grote hoeveelheden gegevens ontsloten; via GIS worden gegevens op kaarten gepresenteerd: water op de kaart.

Overheden spelen in op deze ontwikkelingen met de inrichting van een stelsel van authentieke basisregistraties; bedrijvenregister, uniforme adresbestanden, Actueel Hoogtebestand Nederland, topografische en kadastrale bestanden. Deze basisregistraties zijn voor iedereen beschikbaar; dubbele inzameling van basisgegevens wordt voorkomen. Via de digitale snelweg wordt overheidsinformatie toegankelijk voor alle belangstellenden.

Conclusie

Waterbeleid en informatievoorziening horen bij elkaar. Ontwikkelingen in het waterbeleid leiden tot veranderingen in de informatievoorziening. Ontwikkelingen in de informatietechnologie bieden kansen voor integraal waterbeleid. Rijksoverheidsbeleid en Europese regelgeving stellen eisen aan digitale toegankelijkheid van waterinformatie. Waterhuishouding en informatiehuishouding moeten op elkaar zijn afgestemd.

3 De informatievoorziening van de sector water

Er is veel bereikt

Sinds de ondertekening van het Convenant Informatievoorziening in de sector Water (1997) hebben waterpartners zich ingezet voor een goede, gezamenlijke informatievoorziening. Vrijwel alle werkprocessen worden ondersteund door geavanceerde informatiesystemen. Bijlage 2 geeft een indruk van de hoeveelheid en diversiteit van informatiesystemen die tot de informatiehuishouding van de sector Water gerekend kunnen worden. Veel van deze systemen zijn gezamenlijk ontwikkeld; tussen deze systemen vindt onderlinge gegevensuitwisseling plaats.

Een gegevensstandaard zorgt voor eenduidige benaming van elk gegeven dat waterbeheerders verzamelen, vastleggen en gebruiken. Dankzij die eenduidige benaming zijn gegevens uitwisselbaar zonder dat een vertaalslag nodig is.

Binnen de sector Water zijn drie gegevensstandaarden aanwezig: de CIW gegevensstandaard, Adventus (Unie van Waterschappen) en Omega (Rijkswaterstaat): deels overlappend, deels gericht op specifieke onderdelen van waterbeleid. In bijlage 3 staat een beschrijving van deze gegevensstandaarden en hun toepassingsgebied.

Hoewel er veel is bereikt zijn er ook knelpunten.

Veel informatiesystemen

Er is geen volledig overzicht van informatiesystemen in de sector Water; een wegwijsfunctie naar beschikbare gegevens, software en expertise ontbreekt. Het overzicht van informatiesystemen in bijlage 2 geeft wel een indruk, maar geen volledig beeld.

De bouw van informatiesystemen gebeurt vaak conform één van de gegevensstandaarden; maar afstemming van nieuwe versies van informatiesystemen op nieuwe versies van gegevensstandaarden gebeurt niet of ad hoc. Dit bemoeilijkt uitwisseling en vergelijkbaarheid van gegevens.

Efficiencywinst en kwaliteitsverbetering bij ontwikkeling van informatiesystemen lijkt mogelijk bij betere regie, beter inzicht in wat er al is en steviger invulling van de opdrachtgeverrol richting marktpartijen.

Drie gegevensstandaarden en versnipperd beheer

De gegevensstandaarden van CIW, Adventus en Omega worden beheerd door drie organisaties: CIW, Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat. Hierdoor gaat veel energie zitten in onderlinge afstemming en overhead. Desondanks bevatten de gegevensstandaarden niet altijd dezelfde definities voor dezelfde gegevens. Er is veel winst te behalen, financieel en kwalitatief, wanneer de drie gegevensstandaarden en de drie beheerorganisaties samengaan.

Waterrapportages komen moeizaam tot stand

Watergegevens zijn slechts één op één uitwisselbaar indien ze op dezelfde gegevensstandaard zijn gebaseerd. In alle andere gevallen is eerst een vertaalslag nodig. Dit komt vaak voor en leidt tot onvergelykbare gegevens, extra werk en een grotere kans op fouten. Inhoudelijke veranderingen (nieuwe gegevens, andere indeling) verlopen moeizaam.

Vertalen van nieuwe beleidsvragen valt niet mee

De verplichting te rapporteren over stroomgebieden doorbreekt bestaande routines en grenzen. Nieuwe indicatoren, wijziging van meetmethodes, nieuwe normwaarden; al deze veranderingen moeten op een of andere manier worden verwerkt in gegevensstandaarden en informatiesystemen. In de praktijk blijkt dat niet eenvoudig. Anticiperen op nieuwe ontwikkelingen in waterbeleid is dat evenmin.

Gegevensstandaarden en andere informatieproducten onvoldoende bekend

Tot dusver lag het accent op technologische ontwikkeling van informatiesystemen en informatieproducten. Met het aantal informatiesystemen neemt ook het aantal gebruikers toe. Dan groeit ook de belangstelling voor het koppelen van informatiesystemen. Standaardisatie is daarvoor een voorwaarde. De bestaande standaarden zijn onvoldoende bekend en onvoldoende ingebed in werkprocessen. Het accent moet meer liggen op communicatie en gebruikersondersteuning. Daarvoor ontbreekt thans de capaciteit.

Onvoldoende structurele ondersteuning

Beleidsorganisaties met een relatief geringe formatie zoals Unie van Waterschappen (UvW) en CIW zijn niet toegerust voor beheer van informatieproducten. Veel werk gebeurt op basis van vrijwillige participatie en betrokkenheid van aangesloten organisaties.

Voor verdere ontwikkeling en invoering van informatiestandaarden is vrijwillige participatie een te wankelende basis. Deze inzet blijft evengoed noodzakelijk voor aansturing, nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. Maar beheer van gegevensstandaarden en informatiesystemen vraagt continuïteit en professionele medewerkers die dit als hoofdtaak hebben.

Conclusie: de tijd van pionieren en eilandautomatisering is voorbij

Ontwikkelingen in waterbeleid en informatietechnologie bieden kansen voor integraal waterbeheer. Dit wordt belemmerd door de huidige knelpunten in de informatievoorziening van de sector Water. Integrale waterrapportages komen moeizaam tot stand. En hoewel er veel is bereikt worden nieuwe ontwikkelingen onvoldoende opgepakt. Gegevens zijn niet eenduidig; dit leidt tot gebrekkige uitwisseling, extra vertaalslagen, extra kosten. Efficiency en kwaliteit kunnen worden verbeterd. Belangrijke knelpunten zijn beheer van gegevensstandaarden en implementatie van gegevensstandaarden in gezamenlijke informatiesystemen.

Het accent moet nu liggen op stroomlijning van de informatievoorziening en integratie van gegevensstandaarden, basisbestanden en informatiesystemen. Knelpunten in beheer moeten worden opgelost, zodat informatieproducten die gezamenlijk zijn ontwikkeld en gefinancierd effectiever worden ingezet in het waterbeleid; en zodat informatievoorziening sneller kan inspelen op ontwikkelingen in waterbeleid.

4 Voorstel: oprichting Informatiedesk standaarden Water (IDsW)

Het voorstel in kort bestek

Voorgesteld wordt, dat Unie van Waterschappen, Interprovinciaal Overleg, Rijkswaterstaat en Milieu- en Natuurplanbureau een gezamenlijke beheerorganisatie oprichten met de naam Informatiedesk standaarden Water (IDsW). In IDsW worden bestaande beheerorganisaties van CIW, Adventus en Omega opgenomen. De ambitie is, dat IDsW per 1 januari 2003 van start gaat en zich ontwikkelt tot een professionele organisatie voor informatievoorziening in de sector Water. De mogelijkheid dat andere partijen deelnemen blijft nadrukkelijk open.

IDsW wordt bestuurd door een stuurgroep waarin de participanten zijn vertegenwoordigd. Het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) faciliteert IDsW; hiertoe sluiten de participanten een contract van (voorlopig) vier jaar. Er is voorzien in formele en informele afstemmingsmomenten tussen IDsW en CIW; daardoor worden waterbeleid en informatiebeleid ook op strategisch niveau met elkaar verbonden.

Overwegingen van de oprichters

Een eenduidige gegevensstandaard en één gezamenlijke beheerorganisatie leveren baten op: één loket voor gebruikers, efficiencywinst, snellere en betere informatievoorziening, kostenreductie en verhoging van kwaliteit. Ook zal een aantal verborgen kosten verdwijnen (dubbel werk, onnodige vertaalslagen, moeizame inwinning van gegevens voor bijvoorbeeld Water in beeld): thans wordt tussen de 10% en 20% van de beheer- en ontwikkelkosten van informatiesystemen besteed aan problemen rond gegevensstandaarden. De capaciteit die door efficiencyverbetering vrijkomt is hard nodig om op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Uitgangspunten en achterliggende filosofie

In de visie van de beoogde oprichters bestaat IDsW uit een klein, slagvaardig en herkenbaar bureau met een kern van vaste medewerkers. IDsW functioneert als zelfstandige organisatie.

Uitgangspunten voor alle IDsW- activiteiten zijn:

- Actieve inbreng vanuit de participerende organisaties (draagvlak, commitment, inbedding van IDsW producten in werkprocessen van waterpartners).
- Uitbesteding aan marktpartijen waar mogelijk.
- Structurele taken en activiteiten worden structureel georganiseerd en gefinancierd; voor projecten en initiatieven wordt financiering afzonderlijk geregeld.
- Financiering volgens het zwaartepuntprincipe (belang, betaling, zeggenschap).

Kerntaak van IDsw

Kerntaak is het beheer van standaarden; er is een gezamenlijke 'water-taal' nodig om uitwisseling van gegevens tussen informatiesystemen mogelijk te maken. Deze gezamenlijke taal wordt vastgelegd in de (nieuwe) gegevensstandaard Water. Ontwikkeling en beheer van de gegevensstandaard Water wordt beschouwd als overheidstaak en structureel gefinancierd door de participanten in IDsw. IDsw beheert de gegevensstandaard Water, bevordert implementatie van de gegevensstandaard in waterinformatiesystemen en informeert, adviseert en ondersteunt gebruikers. De integratie van de huidige drie standaarden tot een gezamenlijke standaard Water zal veel inzet vergen.

In het verlengde van de kerntaken rond de gegevensstandaard Water ligt het beheer van gezamenlijke waterinformatiesystemen die op de gegevensstandaard zijn gebaseerd. IDsw kan (standaard) waterinformatiesystemen in beheer nemen mits:

- 1 Het informatiesysteem voldoet aan de gegevensstandaard Water.
- 2 Het informatiesysteem breed worden gebruikt door de waterpartners.
- 3 De eigenaren van het informatiesysteem de financiering van het beheer hebben geregeld (licenties, financiering volgens het zwaartepuntprincipe of anders) en de risico's hebben afgedekt.

Voor het beheer sluiten stuurgroep IDsw en eigenaren van het informatiesysteem een contract waarin rechten, verplichtingen, condities en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.

Het is belangrijk om ervaring op te doen met het beheer van gezamenlijke informatiesystemen door IDsw om te kunnen beoordelen of IDsw zich op termijn in deze richting kan ontwikkelen. Daarom wordt voorgesteld, een pilot te starten met het in beheer nemen van het informatiesysteem Water Systeem Rapportages (iWSR). Stuurgroep IDsw en eigenaren iWSR sluiten daartoe een contract. iWSR is een geschikte pilot omdat iWSR voldoet aan de criteria; bovendien komt de huidige werkwijze van iWSR, waarbij een groot deel van de beheertaken is uitbesteed aan marktpartijen, overeen met de werkwijze van IDsw (vooral coördinerende taken en projectmanagement). Zie ook bijlage 7. De ervaringen met beheer van iWSR worden meegenomen in de evaluatie van IDsw.

Doelen van de oprichters

De beoogde oprichters van IDsw zien een duidelijk gezamenlijk belang bij standaardisatie. Met de oprichting van de Informatiedesk standaarden Water willen zij de volgende doelen realiseren:

1. Goede en betrouwbare informatievoorziening in de sector Water.
2. Verhogen van efficiency, effectiviteit en kwaliteit.
3. Delen van informatie, systemen en kennis.
4. Inspelen op ontwikkelingen in waterbeleid, informatiebeleid en ICT.

Missie van de Informatiedesk standaarden Water

De doelen van de oprichters zijn in een missie voor IDsw neergelegd.

Ontwikkelen en implementeren van beleid en condities waarmee watergegevens worden ontsloten, opdat Nederlandse waterbeheerders op efficiënte wijze waterinformatie op maat leveren aan overheden en burgers ter voorbereiding, uitvoering, evaluatie en verantwoording van integraal waterbeleid.

5 Aansturing van IDsw en relatie met CIW

De vorm

De Informatiedesk standaarden Water bestaat uit een klein bureau met een aantal vaste medewerkers en wordt aangestuurd door een stuurgroep. Participanten van IDsw leveren deskundigheid en capaciteit in werk- en projectgroepen van IDsw op minimaal het huidige niveau. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitbesteed aan marktpartijen. Daarmee wordt ook bereikt, dat IDsw voldoende "voeling" heeft met de wensen en behoeften van het werkveld en met de ontwikkelingen in de markt.

Taken van de Informatiedesk standaarden Water

Kerntaak van IDsw is beheer en ontwikkeling van standaarden, te beginnen met integratie van huidige gegevensstandaarden in een gezamenlijke gegevensstandaard Water.

Deze gegevensstandaard is de basis voor gezamenlijke informatiesystemen en wordt afgestemd op standaarden in andere sectoren (ruimtelijke ordening, milieu en natuur) en op ontwikkelingen op landelijk en Europees niveau. Uiteindelijk zullen alle gezamenlijke waterinformatiesystemen voldoen aan de gegevensstandaard Water.

IDsw heeft vijf hoofdtaken:

- 1 Beheer van standaarden.
- 2 Invullen van wegwijsfunctie.
- 3 Communicatie met gebruikers.
- 4 Beheer van (standaard)informatiesystemen (te beginnen met iWSR als pilot).
- 5 Algemene taken (inspelen op ontwikkelingen en opdrachtgeverrol).

Een deel van de taken wordt op contractbasis door marktpartijen verricht.

Afhankelijk van ervaringen en behoeften kan het takenpakket van IDsw zich verder ontwikkelen (groeimodel).

Stuurgroep IDsw

De Informatiedesk standaarden Water wordt aangestuurd door de stuurgroep IDsw waarin de participanten op managementniveau zijn vertegenwoordigd. Stuurgroepleden zijn bevoegd om namens hun organisatie besluiten te nemen over activiteiten en budgetten van IDsw.

De stuurgroep IDsw heeft de volgende taken:

- 1 Vaststellen van beleidsplan, meerjarenplan en jaarplannen, waarin activiteiten en begroting van IDsw zijn opgenomen.
- 2 Vaststellen van een begrotings- en financieringsmethodiek.
- 3 Netwerkfunctie voor bestuurlijke afstemming en draagvlak.
- 4 Verbinden van waterbeleid en informatiebeleid: signaleren van ontwikkelingen in het waterbeleid en deze vertalen naar consequenties voor de informatievoorziening.
- 5 Aansturen van bureaumedewerkers.
- 6 Opdrachtgeverrol voor marktpartijen
- 7 Prioriteitstelling.

Werkwijze van IDsw en Stuurgroep

Medewerkers van IDsw en Stuurgroepleden onderhouden intensieve contacten met deelnemende organisaties. Stuurgroepleden koppelen op bestuurlijk niveau terug naar hun koepelorganisatie en achterban; ook maken zij afspraken over hun mandaat en over de wijze waarop vooraf wordt meegedacht en achteraf verantwoording wordt afgelegd.

Medewerkers uit deelnemende organisaties participeren op verschillende niveaus in stuur-, werk- en projectgroepen van IDsw. Over actuele en belangrijke onderwerpen organiseert IDsw (in samenwerking met anderen) themabijeenkomsten en consultaties. Daarnaast worden gebruikersbijeenkomsten georganiseerd. IDsw fungeert als netwerkorganisatie en kenniscentrum (wegwijsfunctie) en heeft een oog- en oorfunctie richting waterpartners en bedrijfsleven.

De participanten

IDsw wordt opgericht door partijen die belang hebben bij een gezamenlijke waterstandaard en gezamenlijke informatiesystemen. Als oprichters zijn in beeld: Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat, Interprovinciaal Overleg en Milieu- en Natuurplanbureau. Deelname staat ook open voor andere partijen. Oprichting van IDsw geschiedt in de vorm van een contract tussen participanten (bijlage 4); daartoe wordt een bestuurlijk overleg ingericht.

Participanten dragen financieel bij en vormen met elkaar de stuurgroep IDsw. De aangesloten organisaties (Rijkswaterstaat, provincies, waterschappen en Milieu- en Natuurplanbureau) leveren inzet en expertise aan stuur-, werk- en projectgroepen.

Relatie met CIW

CIW richt zich op de strategische, beleidsinhoudelijke en bestuurlijke aspecten van integraal waterbeleid. Strategische keuzes van CIW zijn het strategisch kader voor activiteiten van IDsw. CIW Werkgroep 5 Monitoring en Evaluatie heeft een formele adviesrol over beleidsplan, meerjarenplan en jaarplan van IDsw voordat deze plannen door de stuurgroep IDsw worden vastgesteld.

Werkgroep 5 en stuurgroep IDsw hebben elk hun eigen verantwoordelijkheid; maar ze hebben ook veel met elkaar te maken. Naast formele adviesaanvragen zijn ook informele vormen van afstemming nodig. Via personele unies tussen Werkgroep 5 en Stuurgroep IDsw wordt hierin voorzien.

6 Facilitering door RIZA

RIZA heeft aangeboden de Informatiedesk standaarden Water te faciliteren tegen vergoeding van kosten en daartoe voor vier jaar een contract te sluiten met de participanten. De projectgroep Fase 2 heeft positief op het aanbod van RIZA gereageerd.

Overwegingen

De belangrijkste voordelen van het aanbod van RIZA zijn:

- 1 Continuïteit van IDsw en zekerheid voor de medewerkers.
- 2 Afvangen van risico.
- 3 Snelle start mogelijk.
- 4 Synergie met de kennis bij RIZA en de gezaghebbende rol die RIZA heeft.
- 5 Geringe startinvesteringen.

Ook de mogelijkheid van een zelfstandige rechtsvorm voor IDsw is overwogen (vereniging, stichting of vennootschap). De projectgroep beveelt deze mogelijkheid niet aan met als argumenten:

- 1 Oprichting van een zelfstandig rechtsorgaan is gecompliceerd en tijdrovend.
- 2 Risico ten aanzien van continuïteit.
- 3 Hogere startinvesteringen nodig.

Het aanbod van RIZA heeft betrekking op verschillende onderdelen.

Infrastructuur

IDsw kan gebruikmaken van huisvesting, ICT-infrastructuur, administratieve en financiële ondersteuning van RIZA. Om het zelfstandig karakter en de eigen herkenbaarheid te benadrukken treedt IDsw met een eigen logo naar buiten.

Synergie en kennisuitwisseling

RIZA en de medewerkers van IDsw zorgen ervoor dat de mogelijkheden voor synergie volop worden benut. Zo kan IDsw beschikken over kennis en ervaring van RIZA op het gebied van informatietechnologie, modellen, gegevensinwinning voor Water in Beeld en (inter-)nationale ontwikkelingen. Ook ontstaat een vanzelfsprekende relatie met CIW-secretariaten.

Personeel

De medewerkers van IDsw komen in dienst van RIZA: deels via een vaste aanstelling en deels via een tijdelijke aanstelling. Voor IDsw-medewerkers heeft dit het voordeel dat zij de voor RIZA medewerkers geldende faciliteiten, diensten en personele ondersteuning krijgen zoals loopbaanmogelijkheden, opleidingen, verlofregelingen, spaarverlof en PC-privé.

Het aantrekken van medewerkers is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van RIZA en stuurgroep IDsw. De inhoudelijke aansturing van medewerkers is de verantwoordelijkheid van stuurgroep IDsw.

Risicoafdekking

RIZA neemt het risico dat het takenpakket van IDsw op termijn wordt verkleind of afgebouwd en zorgt in die situatie voor vervangende werkgelegenheid. Daarbij hebben alle deelnemende partijen een inspanningsverplichting.

De programmamanager van IDsw zorgt ervoor dat overeengekomen werkzaamheden conform het afgesproken kwaliteitsniveau en binnen het beschikbare budget en de afgesproken tijd worden afgerond. Hij/zij legt hierover verantwoording af aan de stuurgroep.

Risicoafdekking, kwaliteitsborging en de verantwoordelijkheden van RIZA en stuurgroep IDsw worden in het contract tussen de deelnemende partijen opgenomen.

Tarief

RIZA faciliteert IDsw voor het interne RWS-tarief. In dit tarief zijn alle aspecten van de facilitering zoals hierboven genoemd opgenomen. Hierbij geldt dat 1 fte 1.150 declarabele uren per jaar levert.

Contract, evaluatie en bijsturing

De participanten en RIZA sluiten - voorlopig voor vier jaar - een contract waarin facilitering door RIZA en wederzijdse rechten en verplichtingen van de contractpartijen zijn vastgelegd. Bijlage 4 geeft een indruk van de tussen RIZA en deelnemende partijen in IDsw te regelen onderwerpen.

Drie jaar na oprichting van IDsw vindt evaluatie plaats en wordt bezien of beoogde doelen zijn gerealiseerd. Naar aanleiding van deze evaluatie neemt de stuurgroep IDsw een besluit over voortzetting van IDsw, eventuele bijsturing en over verlenging van het contract met RIZA.

7 Taken IDsW

IDsW voert het door de stuurgroep vastgestelde activiteitenplan uit. Medewerkers zijn vooral coördinator, regisseur of projectleider op tactisch niveau. Participerende organisaties (waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat en Milieu- en Natuurplanbureau) leveren inzet en expertise in stuur-, werk- en projectgroepen. Projecten worden zoveel mogelijk op contractbasis uitbesteed aan marktpartijen. IDsW bereidt offerteaanvragen en contracten voor en stuurt opdrachtnemers aan. Deze opdrachtgeverrol moet door IDsW adequaat worden ingevuld.

De kerntaak is het beheer van de gegevensstandaard Water. In het verlengde van deze kerntaak ligt het beheer van gezamenlijke informatiesystemen die op de gegevensstandaard Water zijn gebaseerd en breed door de waterpartners worden gebruikt (standaard informatiesystemen in de sector Water).

Bij de start van IDsW zijn voor vijf hoofdtaken de belangrijkste activiteiten en projecten vermeld.

Gegevensstandaard Water

- Samenvoeging standaarden CIW, Adventus en Omega tot één gegevensstandaard Water.
- Actueel houden van de standaard Water.
- Uitbreiden van de gegevensstandaard (geografie, inspelen op wensen en ervaringen).
- Afstemming op andere standaarden (nationaal en internationaal).
- Initiëren en laten uitvoeren van projecten rondom de standaard Water.
- Gebruikersovereenkomsten.

Wegwijsfunctie

- Opbouwen en onderhouden netwerk.
- Onderhouden van een helpdesk.
- Adviseren van gebruikers.

Communicatie

- Communicatie- en promotieactiviteiten.
- Organiseren van gebruikersbijeenkomsten.
- Oog- en oorfunctie (voor waterpartners en bedrijfsleven)

Informatiesystemen

- Advisering over gebruik van de gegevensstandaard Water in informatiesystemen.
- Coördinatie bij standaardisatie van informatiesystemen.
- Verlenen van een "keurmerk" aan informatiesystemen
- Beheer van gezamenlijke informatiesystemen (op contractbasis; iWSR als pilot).

Algemene taken

- Inspelen op nieuwe ontwikkelingen in water- en informatiebeleid.
- Opdrachtgeverrol voor marktpartijen.
- Dagelijkse leiding en bedrijfsvoering.
- Secretariaat en ondersteunende werkzaamheden.
- Zorgdragen voor voldoende inbreng van deelnemende organisaties in activiteiten van IDsw (bij ontwikkeling van de standaard, besluitvorming, werkgroepen en projecten).

Deze taken geven een indicatie van het takenpakket bij de start van IDsw. Voorzienbaar is, dat er in de loop van de tijd nieuwe taken en andere accenten zullen komen. Het is aan de stuurgroep IDsw om in goed overleg met de waterpartners de ontwikkeling van IDsw in goede banen te leiden en taken, projecten en budgetten steeds af te stemmen op nieuwe ontwikkelingen en behoeften van deelnemende organisaties (groeimodel).

8 Functies en formatie

Op basis van de taken van IDsw en de ervaringen bij CIW, Adventus en Omega is de startformatie van IDsw ingeschat. Ook is de formatie-behoefte verkend voor taken die nu blijven liggen (wegwijsfunctie, communicatie, afstemming op andere standaarden). Behalve formatie is ook budget nodig voor activiteiten, projecten en externe inhuur.

Structurele formatie van IDsw

Structurele taken	Expertise	Benodigde menskracht
Beheer van standaarden	Projectmanagement, kennis van watersystemen	1 fte
Beheer van informatiesystemen	Projectmanagement, kennis van watersystemen	0,5 fte
Netwerk/verwijsfunctie	Kennismanagement, communicatie, kennis van watersystemen	1 fte
Secretariaat/helpdesk	AdministratiefStandaarden	1,5 fte
Programmamanager	Leidinggevende capaciteiten	0,5 fte
Totaal		4,5 fte

Toelichting:

- In de structurele formatie is een programmamanager opgenomen voor de dagelijkse leiding over IDsw.
- Veel taken van IDsw hebben een coördinerend of faciliterend karakter; het werk wordt zoveel mogelijk uitbesteed aan marktpartijen. Daarnaast trekt en faciliteert IDsw werk- en projectgroepen waarin participanten actief deelnemen. IDsw heeft een projectleidersrol en voert de regie.
- De projectmanager beheer informatiesystemen heeft vooral taken op het gebied van advisering en implementatie van de gegevensstandaard Water in gezamenlijke informatiesystemen. Het feitelijk beheer van gezamenlijke (standaard) informatiesystemen zoals iWSR wordt apart gefinancierd door de eigenaren (via de zwaartepuntgedachte, een licentiestelsel of anderszins). Die formatie wordt op contractbasis geregeld en gefinancierd en is niet in de structurele aanvangsformatie van IDsw opgenomen.
- Voor een helpdesk die op werkdagen tijdens kantooruren beschikbaar is, is minimaal 2 fte nodig. Dankzij synergievoordelen met bestaande helpdesks bij RIZA die (mede) aan IDsw zijn toegevalen, is de helpdesk formatie van IDsw beperkt tot 1,5 fte.
- Aanvullend op de personele formatie is bij de start van IDsw een bedrag van € 350.000,- begroot als werkbudget voor activiteiten en projecten. Dit werkbudget is afgestemd op de activiteiten en projecten die de huidige (drie) beheerorganisaties thans verrichten.

Projectmatige taken

Projecten worden in principe op contractbasis uitbesteed aan marktpartijen. Nieuwe projecten worden gezamenlijk gefinancierd volgens de zwaartepuntgedachte. De stuurgroep stelt per jaar het projectenprogramma vast inclusief de benodigde formatie aan projectleiding.

Inzet van de participanten IDsw

De inzet van expertise en capaciteit van deelnemende organisaties in stuurgroepen, werk- en projectgroepen van IDsw is en blijft noodzakelijk op minimaal het huidige niveau. Dit is van belang voor de kwaliteit van ontwikkelde producten en behoud van draagvlak. En voor inbedding van producten van IDsw in werkprocessen van deelnemende organisaties: waterschappen, provincies, Milieu- en Natuurplanbureau en Rijkswaterstaat.

Omgekeerd hebben de participerende organisaties er ook belang bij, dat hun wensen, ideeën en behoeften doorklinken in de activiteiten van IDsw. Naast intensieve samenwerking en informele afstemming is ook behoefte aan een herkenbare inbreng bij de besluitvorming over activiteiten, projecten en budgetten van IDsw. Hierbij heeft de stuurgroep IDsw een belangrijke taak.

Conclusie

De structurele formatie van IDsw kan beperkt blijven dankzij de facilitering door RIZA, een werkbudget voor externe inhuur en vanwege persoonlijke inzet en expertise door waterschappen, provincies, Milieu- en Natuurplanbureau en Rijkswaterstaat.

Formatie voor de kerntaken rond de gegevensstandaard Water wordt structureel gefinancierd door de koepelorganisaties van de participanten in IDsw. De formatie voor nieuwe taken en projecten en voor taken die in het verlengde van de kerntaak liggen (zoals beheer van standaard informatiesystemen) wordt afzonderlijk gefinancierd.

9 Financiën

In dit hoofdstuk zijn de kosten van de Informatiedesk standaarden Water inzichtelijk gemaakt. Er wordt een voorstel gedaan voor toedeling van deze kosten aan de participanten IDsw.

Uitgangspunt is dat huidige bijdragen van participanten aan beheer van standaarden (Adventus, Omega en CIW standaard) één op één overgaan naar IDsw. Daarbij past de opmerking dat bij de overgang van beheertaken naar IDsw een deel van de huidige financiële bijdragen in gezamenlijke beheerkosten vervalt ('verminderde inkomsten').

Voorgesteld wordt dat de participanten de meerkosten voor IDsw ('verminderde inkomsten' plus 'meerkosten als gevolg van een betere dienstverlening') naar evenredigheid dragen.

Op basis van de in dit hoofdstuk gepresenteerde begroting blijkt dat IDsw tegen geringe meerkosten per participant kan worden ingericht. Daarvoor kan IDsw:

- huidige werkzaamheden van bestaande beheerorganisaties overnemen;
- bestaande knelpunten oplossen;
- de communicatie met gebruikers verbeteren en een wegwijsfunctie vervullen
- een helpdesk inrichten als faciliteit voor gebruikers.

Projectgroep Fase 2 heeft in dit hoofdstuk een ontwerpbegroting opgesteld voor de start van IDsw in 2003. Het is de verantwoordelijkheid van de stuurgroep IDsw om deze begroting te bekrachtigen en vervolgens voor de periode 2004 en verder een jaarbegroting en een meerjarenbegroting op te stellen.

Kosten IDsw bij aanvang in 2003

Op basis van het prijspeil 2002 is een ontwerpbegroting opgesteld waarmee IDsw in 2003 van start kan gaan (zie bijlage 5). De kosten worden geraamd op € 721.450,00. Een deel wordt besteed aan personele formatie en een deel aan activiteiten die worden uitbesteed aan derden. Vanaf 2003 zal indexering plaatsvinden.

Kerntaak IDsw

De ontwerpbegroting heeft betrekking op de kerntaak van IDsw: beheer van standaarden en alles wat daarmee samenhangt (helpdesk, communicatie, wegwijsfunctie en algemene taken). Daarnaast heeft IDsw formatieruimte nodig om regie over standaardisatie van informatiesystemen te voeren (coördinatie van en advisering over implementatie van de gegevensstandaard Water in informatiesystemen). Andere activiteiten (nieuwe projecten of initiatieven) worden op projectbasis geregeld en afzonderlijk - volgens het zwaartepuntprincipe - gefinancierd.

Beheer van gezamenlijke (standaard) informatiesystemen

De kosten van beheer van gezamenlijke (standaard) informatiesystemen zoals iWSR zijn niet opgenomen in de startbegroting en startformatie van IDsW. De besluitvorming daarover vindt afzonderlijk plaats; daarbij worden aparte financieringsafspraken gemaakt tussen (in dit voorbeeld) stuurgroep IDsW en stuurgroep iWSR. De projectgroep acht het van belang, ervaring op te doen met het beheer van een gezamenlijk (standaard) informatiesysteem door IDsW; iWSR is een geschikte pilot omdat iWSR is gebaseerd op de gegevensstandaard Adventus, breed wordt gebruikt in de sector Water en omdat de financiering van het beheer is geregeld. Afhankelijk van de ervaringen kan worden overwogen, ook het beheer van andere "standaardinformatiesystemen" in de sector Water op contractbasis bij IDsW onder te brengen.

Inkomsten IDsW bij aanvang in 2003

De oprichters financieren de Informatiedesk standaarden Water. Dit zijn Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat, Inter Provinciaal Overleg en het Milieu- en Natuurplanbureau.

Het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) heeft aangegeven, jaarlijks rechtstreeks € 45.000,00 aan IDsW te willen bijdragen. Voorgesteld wordt, de bijdragen van overige participanten via de koepelorganisaties te laten lopen om administratieve processen voor IDsW en RIZA eenvoudig te houden.

- Waterschappen via de Unie van Waterschappen (UvW)
- Provincies via het Inter Provinciaal Overleg (IPO)
- Rijkswaterstaat via het Directoraat Generaal Water (RWS)

Als basis voor de bijdragen zijn de huidige uitgaven aan beheer van gegevensstandaarden genomen (zie bijlage 6). Dit levert een bedrag op van € 661.100,00.

Het Ministerie van LNV heeft met ingang van 2002 de jaarlijkse bijdrage van € 25.700,00 aan de CIW gegevensstandaard gestopt. LNV is uitgenodigd om deel te nemen aan IDsW.

De ontwerpbegroting heeft betrekking op de kerntaak van IDsW. Standaardisatie wordt gezien als overheidstaak. De waterpartners hebben belang bij standaardisatie, een gezamenlijke beheerorganisatie en een gezamenlijke gegevensstandaard. Daarom wordt IDsW gefinancierd door de participerende overheden. Het bedrijfsleven draagt thans € 31.500,00 bij via het licentiestelsel van Adventus. Na oprichting van IDsW zal deze bijdrage vervallen.

Tussenbalans

De huidige bijdragen zijn:	€ 603.900,00
	(€ 661.100,00 - € 57.200,00)
De begrote uitgaven 2003 zijn:	€ 721.450,00
Het tekort voor 2003 bedraagt:	€ 117.550,00

Hoe met dit tekort om te gaan?

Het Milieu- en Natuurplanbureau (RIVM) heeft een maximale bijdrage van € 45.000,00 aan IDsW toegezegd (was voorheen € 25.700,00). Dankzij deze bijdrage wordt het tekort met € 19.300,00 verminderd. Voorgesteld wordt om het ontbrekende bedrag van € 98.250,00 aan te vullen met een bijdrage door UvW, IPO en RWS.

Voor 2003 worden de volgende bijdragen aan IDsw voorgesteld:

Organisatie	Huidige bijdrage	Aanvullende bijdrage	Totaal
Waterschappen (UvW)	€ 351.400	€ 32.750	€ 384.150
Provincies (IPO)	€ 61.900	€ 32.750	€ 94.650
Rijkswaterstaat	€ 164.900	€ 32.750	€ 197.650
Milieu- en Natuurplanbureau	€ 25.700	€ 19.300	€ 45.000
Totaal	€ 603.900	€ 117.550	€ 721.450

Personele inzet participanten aan gezamenlijk beheer

Alle waterpartners leveren op enigerlei wijze inzet en expertise in stuur-, werk- en projectgroepen rondom de gegevensstandaarden. Deze inzet is aanzienlijk en blijft in 2003 (en volgende jaren) op minimaal het huidige niveau. De capaciteit die vrijkomt als gevolg van efficiency verbetering bij het beheer van gegevensstandaarden is hard nodig om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Overwegingen

De projectgroep acht de geraamde uitgaven voor 2003 en de verdeling ervan onder de participanten aanvaardbaar. Mede gezien de kwaliteitsverbetering die IDsw gaat bieden op het gebied van informatievoorziening en het oppakken van taken die nu blijven liggen. De projectgroep heeft - naar haar mening - een reëel voorstel ontwikkeld voor verdeling van het tekort onder participanten.

Conclusie

Met het inrichten van de Informatiedesk standaarden Water (IDsw) komt het beheer van de standaarden Water in één hand, worden bestaande knelpunten opgelost en taken opgepakt die tot dusver bleven liggen (communicatie, wegwijsfunctie). En er wordt een gezamenlijke helpdesk ingesteld als faciliteit voor gebruikers.

IDsw kan in principe worden ingericht met een kleine uitgavenverhoging (in totaal € 37.950,00 meer) ten opzichte van de huidige beheeruitgaven (Adventus, Omega en CIW standaard). Dit komt overeen met een verhoging van 5.6% ten opzichte van de huidige uitgaven voor beheer van gegevensstandaarden.

Door het wegvallen van 'inkomsten' wordt het verschil tussen geraamde uitgaven van IDsw voor 2003 en beschikbare middelen uit het huidige beheer van standaarden echter vergroot tot een tekort van € 97.950,00. Ter compensatie van deze 'verminderde inkomsten' is een verdelingsvoorstel gemaakt.

10 Ten slotte

Met deze rapportage heeft projectgroep Fase 2 voldaan aan de opdracht, voorstellen te doen voor:

- een goed ingerichte organisatie voor beheer, gebruik en verdere ontwikkeling van de gezamenlijke informatie-infrastructuur;
- de invulling en facilitering van de (regie)rol van CIW daarbij op strategisch niveau.

De conclusie is, dat het wenselijk en haalbaar is om een gezamenlijke beheerorganisatie Informatiedesk standaarden Water (IDSW) in te richten voor het beheer van gezamenlijke gegevensstandaarden en informatiesystemen in de sector Water.

Het is de ambitie van de beoogde oprichters dat IDSW per 1 januari 2003 van start gaat. Daarvoor moet in 2002 een hoop werk worden verzet. Een plan van aanpak is in een aparte notitie neergelegd.

Gevraagd wordt:

- 1 Kennis te nemen van het rapport Informatiedesk standaarden Water.
- 2 Het voorstel tot oprichting van IDSW te ondersteunen.
- 3 Unie van Waterschappen, Verkeer en Waterstaat, Interprovinciaal Overleg en Milieu- en Natuurplanbureau uit te nodigen, het beheer van standaarden in de sector Water te regelen, IDSW op te richten en daartoe een bestuurlijk overleg in te richten.
- 4 CIW Werkgroep 5 te verzoeken, namens CIW jaarlijks advies uit te brengen aan de stuurgroep IDSW over beleidsplan, jaarplan en begroting van IDSW.

Lijst met bijlagen

Bijlage 1	Leden projectgroep Fase 2
Bijlage 2	Overzicht informatiesystemen in de sector Water
Bijlage 3	Overzicht gegevensstandaarden in de sector Water
Bijlage 4	Overzicht onderwerpen in contract (samenwerkingsovereenkomst) tussen deelnemende partijen in IDSW en RIZA
Bijlage 5	Ontwerpbegroting voor IDSW in 2003
Bijlage 6	Huidige bijdragen aan beheer
Bijlage 7	iWSR als pilot

Bijlage 1 Leden projectgroep Fase 2

Leden projectgroep Fase 2

Dr. W.P. Cofino	RIZA, Ministerie VenW
Dr. H. de Haan	IPO, Provincie Friesland
Ir. N.M. Kaaijk	RIKZ, Ministerie VenW
Ir. F. Koomen	Expertisecentrum, Ministerie LNV
Ir. J.M.J. Leenen	STOWA
Ir. J.D. van Oort	Unie van Waterschappen
Drs. W.L.M. Schreurs	RWS Hoofddirectie, Ministerie VenW
Mw. Drs. A.H. Sebus	IPO, Provincie Zuid-Holland, subwerkgroep IV
Ing. H.P.J.M. ter Veen	Unie van Waterschappen, subwerkgroep IV
Mw. Dr. M.C.H. Witmer	RIVM, Ministerie VROM
Ir. J.H. Woudstra	IPO, Provincie Flevoland (voorzitter)
Drs. Drs. A. Beetsma	Vertis (facilitator)
Ing. A. Wilting	Vertis (notulist tot 1 december 2001)
Drs. J. Glaudé	Vertis (notulist vanaf 1 december 2001)
Agendaleden:	
Ir. Z.C. Vonk	Unie van Waterschappen
P.N.M. de Leeuw	Unie van Waterschappen

Verder werkten aan deze rapportage mee:

Leden subwerkgroep Informatievoorziening van CIW 5

Ir. G. van Barneveld	RIZA, Ministerie VenW
Ir. H.W.M. Bots	RIKZ, Ministerie VenW
Drs. F.J. Kragt	Milieu en Natuurplanbureau, RIVM, Ministerie VROM
Ir. A.J.M. Ruisendaal	UvW, Waterschap de Maaskant
J.A.H. Schreur	RIZA, Ministerie VenW
mw. J.C.J. Spijker	IPO, Provincie Overijssel
Ir. T. van der Wal	Alterra, Ministerie LNV
Ir. L.R. Wentholt	STOWA

Bijlage 2 Overzicht informatiesystemen in de sector Water

Onderstaande informatiesystemen kunnen gerekend worden tot de (gezamenlijke) informatiehuishouding van de sector Water. Het overzicht is niet uitputtend en beoogt geen volledigheid; regelmatig komen er informatiesystemen bij.

Naam	IWSR
Omschrijving	Stelsel van applicaties voor uitvoering van de RWSR systematiek. Bestaat uit een Oracle database, ArcView-GIS module, Smallworld-GIS module, rekenmodule, toetseditor; iWSR werkt ook als module onder BeVer.
Eigenaar	IPO
Huidig beheer	Vertis/ESRI/GIS-ZES
Aansturing	IPO
Belang	IPO, Unie van Waterschappen, RWS
Naam	BeVer
Omschrijving	Applicatie voor beoordeling en presentatie van waterkwaliteitsgegevens. Omvat tevens een losse toetseditor voor beheer van de referentiegegevens
Eigenaar	RWS, Directie Flevoland
Huidig beheer	CMG
Aansturing	RWS, RIZA
Belang	Waterschappen, provincies, RWS
Naam	Notove
Omschrijving	Module onder Bever voor toetsing fysisch-chemische waterkwaliteit
Eigenaar	RWS, Directie Flevoland
Huidig beheer	CMG
Aansturing	RWS, RIZA
Belang	Waterschappen, provincies, RWS
Naam	Towabo
Omschrijving	Module onder Bever voor toetsing waterbodempkwaliteit
Eigenaar	
Huidig beheer	CMG
Aansturing	RWS, RIZA
Belang	Waterschappen, provincies, RWS
Naam	Ebeo-reeks
Omschrijving	Stelsel van applicaties voor beoordeling van ecologische waterkwaliteit voor verschillende watertypen
Eigenaar	STOWA
Huidig beheer	
Aansturing	STOWA
Belang	Waterschappen, provincies, RWS

Naam	Stekkerdoos water
Omschrijving	Stelsel van componenten om gegevensuitwisseling tussen verschillende applicaties die voldoen aan de gegevensstandaard water mogelijk te maken
Eigenaar	STOWA
Huidig beheer	WL
Aansturing	STOWA
Belang	
Naam	Limnodata Neerlandica
Omschrijving	Nog te ontwikkelen landelijke database voor aquatisch ecologische gegevens
Eigenaar	STOWA
Huidig beheer	n.v.t.
Aansturing	n.v.t.
Belang	
Naam	Hoogwaterinformatiesysteem (HIS)
Omschrijving	Systeem om in voorbereiding op en tijdens hoogwatersituaties verschillende informatiesoorten te integreren en presenteren
Eigenaar	RWS
Huidig beheer	
Aansturing	Stuurgroep HIS
Belang	Waterschappen, provincies, RWS
Naam	Waterhuishoudkundig informatiesysteem (WIS-2)
Omschrijving	Nog te ontwikkelen applicatie die gegevens uit leggers en peilbesluiten koppelt aan watersysteemgrenzen volgens de waterstaatskaarten
Eigenaar	CIW
Huidig beheer	n.v.t.
Aansturing	n.v.t.
Belang	Waterschappen, provincies, RWS
Naam	Waarnemingssoortentabel
Omschrijving	Database waarin de waarnemingssoorten binnen de CIW- gegevensstandaard zijn opgeslagen
Eigenaar	CIW
Huidig beheer	RIKZ
Aansturing	CIW 5 subwerkgroep informatievoorziening
Belang	
Naam	Taxonomica
Omschrijving	Database waarin de taxonomische lijsten (organismen) zijn opgenomen die gebruikt (kunnen) worden binnen waarnemingssoorten
Eigenaar	CIW
Huidig beheer	Aquasense
Aansturing	CIW 5 subwerkgroep Informatievoorziening
Belang	

Naam	Winkust 2000
Omschrijving	Applicatie voor het beheer van de kustlijn. De hoofd- functies zijn het uitvoeren van berekeningen overeen- komstig de TAW-Leidraad Duinen, berekenen van relevante zones voor de legger- en beheerregisters en het berekenen van de momentane kustlijn en toets- waarde kustlijn.
Eigenaar	RWS
Huidig beheer	
Aansturing	
Belang	

Naam	Standaard Raamwerk Water
Omschrijving	Een flexibele, modulaire gestandaardiseerde structuur voor een grote diversiteit aan modelketens, bijvoor- beeld voor operationeel beheer, beleidsstudies en toegepast onderzoek op het gebied van integraal waterbeheer, milieuvraagstukken
Eigenaar	STOWA, RIZA, RIVM, Alterra, NITG-TNO en WL
Huidig beheer	
Aansturing	
Belang	

Naam	Geautomatiseerd Draaiboek Hoogwater (GDH)
Omschrijving	
Eigenaar	RWS
Huidig beheer	
Aansturing	STOWA
Belang	RWS, Provincies, Waterschappen

Naam	Regionaal Geohydrologisch Systeem (REGIS)
Omschrijving	Databank met gegevens en informatie over grondwater en de ondergrond + applicatieomgeving voor bewerking, interpretatie, analyse en presentatie van gegevens
Eigenaar	Provincies, RIZA, TNO
Huidig beheer	NITG-TNO
Aansturing	Beheercommissie REGIS
Belang	RIZA, provincies, waterschappen, adviesbureaus.

Donar en Omega

DONAR is het gegevensopslagsysteem van Rijkswaterstaat voor natte waterstaatsgegevens. In deze database zitten waterkwaliteits- en -kwantiteitsmetingen, biologische metingen, morfologische metingen etcetera.

Binnen RWS is één centrale Donar database met gezamenlijke gegevens. Daarnaast heeft elke RWS dienst een eigen decentrale Donar database met gegevens die voor de eigen dienst van belang zijn.

Metagegevens zijn voor Donar van groot belang. Metagegevens zijn gegevens over gegevens. Van een meetwaarde wordt bijvoorbeeld niet alleen het meetresultaat opgeslagen maar ook de gebruikte analyse- en bemonsteringsmethodiek, bewerkingen die op de meetwaarde zijn verricht etcetera.

In de 10 jaar dat Donar bestaat is het belang toegenomen. Uit het toenemend aantal gebruikers en het afnemend aantal vragen is af te leiden dat Donar inmiddels een geaccepteerd systeem is. Een nieuwe versie van Donar (Wadi) is in voorbereiding.

Omega is het gegevenswoordenboek dat aan o.a. Donar ten grondslag ligt. Het bevat definities en begrippen die binnen Rijkswaterstaat op het gebied van water worden gebruikt. Omega wordt continu uitgebreid met nieuwe begrippen en synoniemen.

Adventus

Adventus is door de waterschappen ontwikkeld met als doelen:

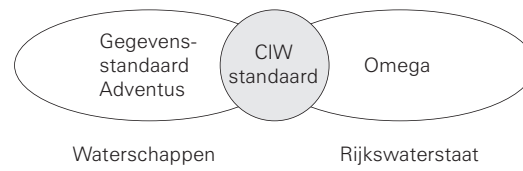
- 1 Informatievoorziening voor integraal waterbeheer (operationeel en beleidsmatig).
- 2 Producten aanbieden waardoor kwaliteit van gegevensuitwisseling tussen informatiesystemen wordt verbeterd, kosten in de hand worden gehouden en samenwerkingsmogelijkheden worden verbeterd.

Het Adventusstelsel bestaat uit drie delen:

- 1 Gegevensstandaard Water (vergelijkbaar met het gegevenswoordenboek Omega).
- 2 Logisch model Adventus (datamodellering). Het model bevat alle elementen die voor uitwisseling van gegevens tussen waterschappen van belang zijn; het is breder dan Donar (dat alleen metingen betreft). In Adventus zijn ook waterkeringen of heffingen gemodelleerd. Het stabiele deel (rondom metingen) wordt actief beheerd; het indicatieve deel heeft een voorbeeldfunctie en wordt in de praktijk verder ontwikkeld.
- 3 Technisch model Adventus. Dit is de vertaling van het logisch model naar database structuren. Het technisch model kan worden overgenomen door informatiesystemen waarin een database wordt gebouwd. Adventus gaat daarmee minder ver dan Donar dat een fysieke database is. Het technisch model Adventus wordt niet actief beheerd; wel worden richtlijnen opgesteld voor omzetting van logisch model naar technisch model.

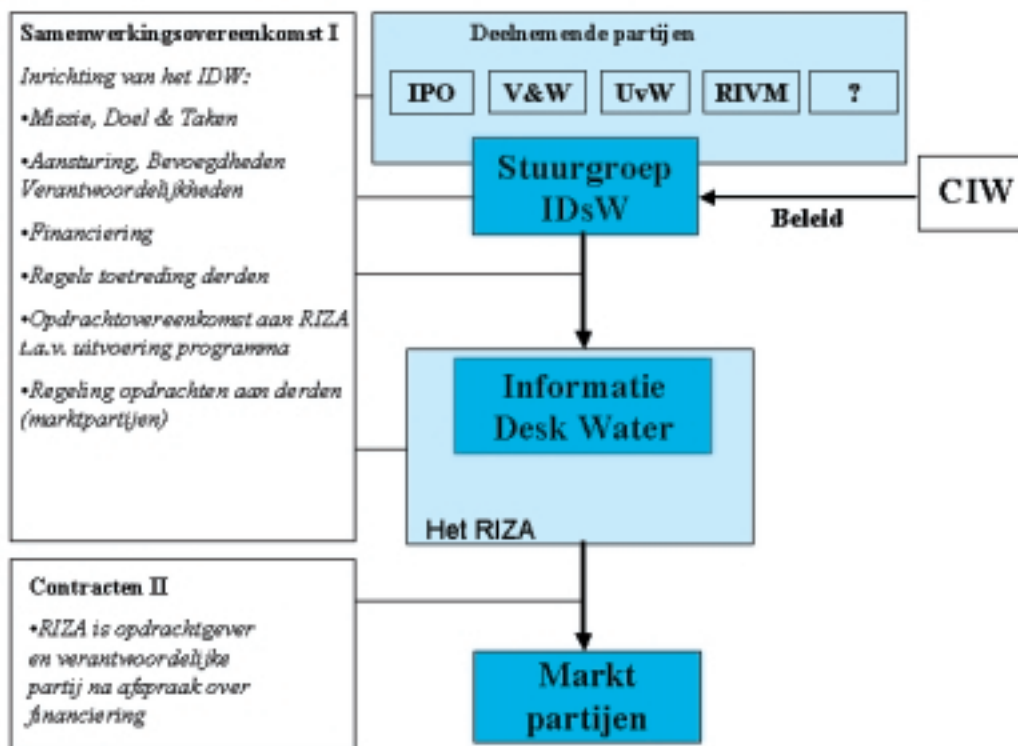
CIW gegevensstandaard

De CIW gegevensstandaard is gericht op interbestuurlijke uitwisseling van informatie en bestaat uit een gegevenswoordenboek met overlappende begrippen uit Omega en Adventus.

Bijlage 4 Overzicht onderwerpen in contract (samenwerkingsovereenkomst) tussen deelnemende partijen in ID'sW en RIZA

Schematisch ziet de samenwerking tussen deelnemende partijen in ID'sW en RIZA er als volgt uit:

Met name de samenwerkingsovereenkomst is uitgeschreven om een beeld te vormen over de strekking ervan. De uitwerking in contracten met marktpartijen zal in een later stadium aan de orde kunnen komen.

De overeenkomst tussen de oprichters van ID'sW onderling en het contract over facilitering met RIZA kent de volgende onderwerpen:

Inleiding

- Partijen
Wie vertegenwoordigt partijen?
- Overwegingen
Waarom wensen partijen samen te werken?
Wat wensen partijen met de samenwerking te bereiken?

Hoofdstuk 1 Omschrijving taakstelling / opdracht / projecten/ bevoegdheden etc.

In dit hoofdstuk wordt omschreven wat partijen van elkaar kunnen verwachten en hoe partijen dienen te opereren.

- Omschrijving taakstelling / opdracht
- Bevoegdheden / procedures opdrachten derden
- Doelstellingen

Hoofdstuk 2 Personele invulling / aansturing / verantwoordelijkheid

Welke organisatie levert het personeel, wat is de status van het personeel, etc.

- Personele invulling
- Personele aansturing
- Personele verantwoordelijkheid

Hoofdstuk 3 Vergoedingen / vaststellen (jaarlijks) begroting / regeling i.g.v. overschrijding begroting

In dit hoofdstuk wordt geregeld wordt hoe de kosten voor het project door partijen gedragen zullen worden en hoe de kosten voor de toekomst worden geraamd.

- Vergoedingen (incl. wijze van betalen)
- Verdeelsleutel tussen partijen
- Vaststellen (jaarlijks) begroting
- Regeling i.g.v. overschrijding begroting

Hoofdstuk 4 (Voor)financiering / garantstellingen

In dit hoofdstuk wordt vastgelegd op welke wijze de door RIZA te maken kosten, vooruitlopend op de definitief verschuldigde vergoedingen zullen worden voorfinancierd (voorschotten) en of een werkkapitaal ter beschikking wordt gesteld eventueel versterkt door garanties.

- (Voor)financiering / garantstellingen

Hoofdstuk 5 Evaluatie / rapportages

In dit hoofdstuk worden de kaders geschetst waarbinnen partijen bespreken hoe de samenwerking tot dan toe verloopt, of de gestelde doelen zijn behaald en wat de doelen voor de toekomst zijn.

- Evaluatie
- Voortgangrapportages

Hoofdstuk 6 Aansprakelijkheid / (intellectuele) eigendomsrechten / geheimhouding gegevens / etc.

Hoofdstuk 6 is een verzamel hoofdstuk. Het is het sluitstuk van de overeenkomst, desalniettemin is dit hoofdstuk van belang omdat dit hoofdstuk het kader biedt voor het geval van partijen met elkaar in conflict geraken.

- Aansprakelijkheid
- (Intellectuele) eigendomsrechten / geheimhouding gegevens
- Procedure toetreding derden / financiële gevolgen
- Duur / beëindiging
- Geschillenregeling

NB Fiscaliteit (kosten voor gemene rekening)

Mogelijk is dat om fiscale redenen de overeenkomst ter voorkoming van onnodige BTW-druk in de vorm van een "overeenkomst voor gemene rekening" moet worden gegoten. Voorwaarde hierbij is dat de partijen vooraf een vaste verdeelsleutel voor de kosten hebben vastgesteld en vastgelegd.

Bijlage 5 Ontwerpbegroting IDsw in 2003

Structurele uitgaven	schaal	aantal	uurtarief	aantal uren	totaal
Personeelskosten					
Projectmanagement standaarden	11	1 fte	€ 84	1.150	€ 96.600
Projectmanagement informatiesystemen	11	0,5 fte	€ 84	575	€ 48.300
Kennismanagement	10	0,5 fte	€ 62	575	€ 35.650
Communicatiedeskundigheid	10	0,5 fte	€ 62	575	€ 35.650
Helpdesk/administratief	9	1,5 fte	€ 62	1.725	€ 106.950
Programmamanager	12	0,5 fte	€ 84	575	€ 48.300
Activiteiten uitbesteed aan derden					€ 350.000
Totaal					€ 721.450

Toelichting:

Personeelskosten:

De kosten die worden gemaakt voor aanstelling van personeel ter uitvoering van de taken van IDsw zoals beschreven in hoofdstuk 7 van dit rapport.

Activiteiten uitbesteed aan derden

De kosten die gemaakt worden voor de inhuur van het bedrijfsleven voor specialistische werkzaamheden. Activiteiten zijn:

- Projectleideractiviteiten
- Operationeel beheer standaarden
- Afstemming standaarden Adventus, CIW en Omega
- Projecten
- Communicatieactiviteiten

Inzet en expertise van participanten

De inzet van expertise en deskundigheid van medewerkers uit deelnemende organisaties in stuur-, werk- en projectgroepen is essentieel voor het functioneren van IDsw. Deze inzet is aanzienlijk en zal in de komende jaren op minimaal het huidige niveau gehandhaafd blijven. Getracht is, de huidige inzet te kwantificeren; dat bleek echter niet eenvoudig. De projectgroep beperkt zich daarom tot een voorbeeld: het beheer van de CIW-gegevensstandaard vraagt jaarlijks minstens 1500 uur "vrijwillige inzet" van de CIW-partners.

De verwachte efficiencyverbetering door samenvoeging van drie gegevensstandaarden en drie beheerorganisaties maakt ook de broodnodige ruimte vrij om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen (Europese Kaderrichtlijn Water, Richtlijn toegankelijkheid Milieu-informatie). Verwacht wordt dat de sector Water in de komende tijd veel inzet zal plegen aan de informatievoorziening. Door de communicatie activiteiten van IDsw zullen bovendien meer mensen worden "bereikt". Een goede samenwerking tussen de waterpartners bij de activiteiten van IDsw is essentieel.

Bijlage 6 Huidige bijdragen aan beheer

Bijdragen per beheerorganisatie

Kosten Adventus		Inkomsten Adventus	
Inzet UvW	€ 48.000	UvW	€ 48.000
Projectleider	€ 45.500	Licentieopbrengsten ***	€ 304.500
Operationeel beheer uitbesteed	€ 145.000		
Projectkosten	€ 93.000		
Overige kosten	€ 21.000		
Totaal	€ 352.500	Totaal	€ 352.500
Kosten CIW		Inkomsten CIW	
Operationeel beheer uitbesteed	€ 91.000	Bijdrage UvW	€ 51.400
Projectkosten	€ 114.600	Bijdrage IPO	€ 51.400
		Bijdrage RWS	€ 51.400
		Bijdrage VROM	€ 25.700
		Bijdrage LNV **	€ 25.700
Totaal	€ 205.600	Totaal	€ 205.600
Kosten OMEGA		Inkomsten OMEGA	
Projectleiding (fte)	€ 35.000	Bijdrage RWS	€ 103.000
Beheer	€ 34.000		
Projectkosten	€ 34.000		
Totaal	€ 103.000	Totaal	€ 103.000
		Inkomsten per groepering	
		Inkomsten waterschappen *	€ 351.400
		Inkomsten Provincies *	€ 61.900
		Inkomsten Rijkswaterstaat	€ 164.900
		Inkomsten VROM	€ 25.700
		Inkomsten LNV **	€ 25.700
		Inkomsten bedrijven ***	€ 31.500
Totaal uitgaven	€ 661.100	Totaal	€ 661.100

* De totale bijdragen bestaan zowel uit koepelfinanciering (UvW, IPO) als uit bijdragen van aangesloten organisaties (waterschappen, provincies). De wijze waarop het gezamenlijk op te brengen bedrag uiteindelijk wordt verdeeld is de verantwoordelijkheid van de koepelorganisaties.

** Met ingang van 2002 heeft LNV de bijdrage aan de CIW standaard beëindigd.

*** De inkomsten van licentieopbrengsten voor Adventus worden met € 31.500,- verminderd omdat IDSW door overheidsorganisaties wordt gefinancierd; daardoor vervallen de licentie inkomsten van het bedrijfsleven.

Huidige bijdragen per participant

Waterschappen	participatie	aantal	betalende	bijdrage	Totaal
UvW	CIW	1	1	€ 51.400	€ 51.400
UvW	Adventus	1	1	€ 48.000	€ 48.000
All inn	Adventus	26	25	€ 7.000	€ 175.000
Kwantiteit	Adventus	30	22	€ 3.500	€ 77.000
Totaal waterschappen *					€ 351.400

Provincies	participatie	aantal	betalende	bijdrage	Totaal
IPO	CIW	1	1	€ 51.400	€ 51.400
Provincies	Adventus	12	3	€ 3.500	€ 10.500
Totaal provincies *					€ 61.900

Rijkswaterstaat	participatie	aantal	betalende	Bijdrage	Totaal
RWS diensten	Adventus	?	3	€ 3.500	€ 10.500
Min V&W	CIW	1	1	€ 51.400	€ 51.400
Min V&W	Omega	1	1	€ 103.000	€ 103.000
Totaal Rijkswaterstaat					€ 164.900

Overigen	participatie	aantal	betalende	Bijdrage	Totaal
VROM	CIW	1	1	€ 28.500	€ 25.700
LNV **	CIW	1	1	€ 28.500	€ 25.700
Bedrijfsleven***	Adventus		18	€ 1.750	€ 31.500
Totaal inkomsten					€ 82.900

Totaal bijdragen € **661.100**

* De totale bijdragen bestaan zowel uit koepelfinanciering (UvW, IPO) als uit bijdragen van aangesloten organisaties (waterschappen, provincies). De wijze waarop het gezamenlijk op te brengen bedrag uiteindelijk wordt verdeeld is de verantwoordelijkheid van de koepelorganisaties.

** Met ingang van 2002 heeft LNV de bijdrage aan de CIW standaard beëindigd.

*** De inkomsten van licentieopbrengsten voor Adventus worden met € 31.500 verminderd omdat ID'sW door overheidsorganisaties wordt gefinancierd; daardoor vervallen de licentie inkomsten van het bedrijfsleven.

Bijlage 7 iWSR als pilot

Verkend is wat het zou betekenen wanneer het beheer van het informatiesysteem Regionale Watersysteemrapportages (iWSR) wordt ondergebracht bij de Informatiedesk standaarden Water (IDSW). Deze verkenning richt zich op twee vragen:

- Zijn de beheertaken van iWSR inpasbaar in IDSW?
- Hoe zou het traject om iWSR onder te brengen in IDSW er uit kunnen zien?

De verkenning wordt afgesloten met conclusies. Besluitvorming over (de wijze van) overgang van iWSR naar IDSW is de verantwoordelijkheid van de stuurgroepen iWSR en IDSW.

Huidige beheersituatie iWSR

iWSR is een stelsel van applicaties voor uitvoering van de RWSR systematiek en bestaat uit een Oracle database, een ArcView Gismodule, een Smallworld Gismodule, een rekenmodule en een toetseditor; iWSR werkt ook als module onder Bever. De iWSR-organisatie bestaat uit stuurgroep, adviesgroep, projectgroep iWSR, werkgroepen, projectleider en procesmanager. De frontoffice/helpdesk van iWSR is uitbesteed aan Vertis. De backoffice bestaat uit Vertis, ESRI en GIS-ZES.

iWSR wordt gebruikt door 50 à 80 organisaties (provincies, waterschappen, RIZA en ingenieursbureaus). Eigenaren zijn: IPO, Unie van Waterschappen en RWS/RIZA.

Voor iWSR is tot en met 2004 per jaar € 163.636,- beschikbaar voor beheer en onderhoud. IPO betaalt per jaar € 108.907,- ; RWS en UvW ieder € 27.227,-. Ingeschat wordt, dat voor beheer van iWSR de volgende inzet nodig is:

Procesmanager/projectcoördinator	2 dagen per week
Helpdesk/frontoffice	2.5 dagen per week (nu uitbesteed)
Communicatiemedewerker	1 dag per week
Backoffices Vertis, ESRI en GIS-ZES	uitbesteed
Administratieve ondersteuning	p.m.

Beheertaken iWSR vertaald naar hoofdtaken IDSW

De huidige beheertaken van iWSR passen bij de vijf kerntaken van IDSW.

Gegevensstandaarden

- Wijzigingen in de gegevensstandaard Water doorvoeren in iWSR.
- Meedenken over wijzigingen en uitbreidingen vanuit iWSR.
- Meedenken over "timing" aanpassing technische standaarden.
- Gegevensstandaard Water (nu Adventus) standaard meeleveren met iWSR.
- iWSR is gebouwd op Adventus; bij overdracht naar IDSW is alleen controle nodig op conformiteit iWSR met de (nieuwe) gegevensstandaard Water.

Wegwijzfunctie

iWSR ziet de helpdesk als belangrijke schakel tussen eindgebruikers en projectorganisatie. De helpdesk heeft een oog- en oorfunctie; hoe dichterbij de helpdesk 'bij iWSR staat' hoe beter.

Communicatie

Deze taak houdt voor iWSR in: redactie website, nieuwsbrief, organisatie gebruikersbijeenkomsten. Deze taken zijn nog niet structureel belegd; er is wel budget voor. De huidige iWSR organisatie lost dit projectmatig op. Positionering "dichtbij de helpdesk" is goed denkbaar.

Beheer iWSR

Taken van de procesmanager iWSR zijn: aansturing van back- en front-office, secretaris projectgroep iWSR, agendalid stuurgroep iWSR, contactpersoon voor de adviesgroep en voorzitter van technisch inhoudelijke werkgroepen. Beheer geschiedt op basis van ITIL.

Algemene taken

- Thuisbasis zijn voor iWSR projectorganisatie (faciliterend en als rechtspersoon).
- Gedelegeerd opdrachtgever zijn, contracten kunnen afsluiten namens projectgroep of stuurgroep iWSR.

Consequenties van overgang iWSR naar IDsw

De functie procesmanager iWSR zou kunnen overgaan naar IDsw. Deze functie is wellicht te combineren met die van projectleider voor beheer van andere Water informatiesystemen of voor beheer van Gegevensstandaarden (NB: contract met iWSR procesmanager loopt tot en met 2004).

De functie van communicatiemedewerker voor iWSR kan worden gecombineerd met de functie van communicatiemedewerker voor de Gegevensstandaard Water.

De huidige projectorganisatie voor de iWSR (projectgroep, stuurgroep, adviesgroep, technisch inhoudelijke werkgroepen) zou grotendeels in stand blijven.

Denkbaar tijdpad voor overgang van iWSR naar IDsw

2002	Besluitvorming oprichting IDsw.
-	Besluitvorming overgang iWSR naar IDsw door stuurgroepen iWSR en IDsw.
-	Intensieve samenwerking procesmanager iWSR met programmamanager IDsw.
-	Onderzoek naar benodigde inspanning voor aanpassing iWSR aan gegevensstandaard Water; aanpassingen verwerken in nieuwe versie iWSR.
-	Opstellen en uitvoeren communicatieplan iWSR (samen met IDsw).
-	Helpdesk en beheerprocedures IDsw en iWSR op elkaar afstemmen (ITIL, Handboek CIW).
2003	Zo mogelijk IDsw als thuisbasis voor iWSR-organisatie.
-	Communicatieactiviteiten iWSR via IDsw.
2004	Vorbereiding besluitvorming iWSR na 2004.

Voorlopige conclusies

- 1 De beheertaken van iWSR zijn goed inpasbaar in de formatie van IDsW.
- 2 Er is (éénmalig) controle nodig van iWSR op conformiteit met de (nieuwe) gegevensstandaard Water; dit vraagt inspanning van zowel IDsW als iWSR.
- 3 Voordelen voor iWSR zijn continuïteit, synergie, kwaliteitsverbetering, herkenbaarheid en een thuisbasis. Voordelen voor IDsW liggen (daarnaast) in toegang tot een grotere gebruikersgroep, versterking opdrachtgeverrol voor externe bureaus en in de mogelijkheden voor zinvolle combinatiefuncties binnen IDsW (vervanging, verrijking).
- 4 Efficiencywinst zit m.n. in het afsluiten van gezamenlijke contracten, minder (dubbele) overhead en vereenvoudiging van beheeractiviteiten door standaardisering.
- 5 Efficiencywinst en synergie effecten zullen toenemen naarmate meer gezamenlijke Water informatiesystemen het voorbeeld van iWSR zullen volgen.
